

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7.50, 6 luni 8.50, 3 luni 1 e. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8.50, 6 luni 4.50, 3 luni 2 e.
Pentru străinătate pe an 12.50, 6 luni 6.50, 3 luni 3.50.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la

Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măceșariilor Nr. 41.

Correspondențele sînt a se adresa la:

Redacțiunea „Telegraful Román”, strada Măceșariilor Nr. 41.

Epistole nefrancaute se refușă. — Articuli nepublicați nu se împozăță.

INSERTIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru Se-are publicare.

Sinodul arhidieceșan.

Ședința (IX) 13 Aprile

Se cetese și se verifică protoco-lul ședinței premergătoare.

Dep. D. Coșma interpelează pe preșidul: Cum vine de se chirotoneseș preoți și diaconi fără să aibă parochii, în cari să fie aleși?

Preșidul: Chirotonind fără a reflecta că respectivii au parochii ori n'au, me folosesc de dreptul ce-l are Arhiepiscopul. De alt cum pentru trebuințele arhidieceșei am fost necesitat să chirotoneseș preoți și diaconi.

Dep. P. Coșma: Considerând că d. secretariu al fundațiunei Șaguniane a recutat la competițiunea sale până la 315 fl. fac propunerea: să-i se esprime recunoștința pentru actul acesta generos.

Preșidul: Comisiunea a luat act de faptul acesta în protocolul seu ca de un act de generositate.

În urmarea acestei deslușiri dep. P. Coșma își revoacă propunerea.

Dep. P. Coșma ca rașortor: Comis. organizatōorii s'a asterntat spre studiere propunerea dep. V. Roșescu referitoare la înființarea fondului de pensie pentru preoți și protopresbiterii din arhidieceșă. Propunerea conștă din mai multe părți. Una din părțile acestea și anume punctul I din propunere, în care se cere deslușire: că ce s'a făcut cu cele 10%, cari s'au detras până la anul 1875 pe seama unui fond de pensie ce ar fi a se înființa, și că unde se administreză aceia e de natură financiară și ar fi bine să se dea comisiunei financiare. Referitoriul la celelalte puncte (II, III, IV, V, VI) comisiunea organizatōorie e gata a și face propunerile sale.

În punctele II — VI. ale propunerei e espusă modalitatea, după care crede propunătorul că ar trebui să se urmeză la înființarea unui fond de pensie pentru preoți, fiindcă întrebarea aceasta s'a resoltat prin un alt conclud al sinodului actual, în care

se însărcinează consistoriul arhidieceșan cu elaborarea unui regulament în privința înființării unui fond de pensie, comisiunea propune a se transpune partea aceasta a propunerii dep. V. Roșescu consistoriului spre ulterioară afacere. Se primese propunerea comisiunei relativ la punctele II—VI ale comisiunei financiare.

Urmează la ordinea zilei referada comisiunei scolare. Referentul comisiunei. dep. Dr. N. Pop. Comisiunea scolară are onoare a se presenta cu o recensiune asupra unui regulament pentru scoalele noastre primare populare din arhidieceșă. E de cea mai mare însemnătate estiuinea aceasta, care a avut și ea soartea sa. Încă din anul 1870 aflăm urme referitoare la luarea de dispozițiuni spre elaborarea unui regulament. În anul 1880 s'a prezentat sinodului un proiect de regulament care proiect se află apt a se lua de basă la deșbateră specială din motive nu apte a fi luate în considerare se luă însă dela ordinea zilei proiectul prezentat. Se promulgase tocmă legea pentru introducerea limbii maghiare în scoalele populare, care dispozițiune nu se luase în proiectul prezentat în considerare. Proiectul ce ni se presintă ađi e emendat și prelucrat, fiindnd cont de toate dispozițiunile de stat referitoare la scoalele populare, și se poate lua de basă la deșbateră specială. spre a arăta însemnătatea unui astfel de regulament ne mărginim la un șingur cas. Reuniunea înșvțătorilor din Brașov, care numără în șinul șeu pe cei mai harnici înșvțători din arhidieceșă a făcut de repetițe ori mare plănoare șimind lipsa unui regulament. Dacă partea aceasta a înșvțătorilor nostri reclamă spre orientarea sa necesitatea unui regulament cu cât mai mult o vor reclama-o celelalte părți. Șe vedem acum intru cât eșpondese acest regulament necesității ce se reclamă! Cercetând și studiind comisiunea proiectul, ce i s'a asterntat, a aflat că, în partea formală el

ține cont de toate dispozițiunile ce privesc scoalele populare; și că în partea didactică ține samă de toate obiectele de înșvțământ în mod corespunzător; asemenea consideră toate casurile eventuale, care ar reclama introducerea cercetării disciplinare. Aptitudinea acestui proiect se constată și din considerarea punctului, care a adus până acum pe înșvțătorii nostri în multe și mari perplexități. Referințele organelor noastre bisericesti cu organele streine, de stat, sînt aici bine precisate. Aceasta și era o necesitate absolută. Din motivele înșirate comisiunea se șinte îndreptățită a recomanda proiectul prezentat ca basă pentru deșbateră specială.

Pentru înlesnirea deșbaterii premit, că multe schimbări nu s'au făcut și și cele făcute sunt formale.

Schimbări esențiale a făcut comisiunea numai două.

Dep. N. Popea: Vou a da o mică deslușire! Mulți dintre domni deșputați se vor fi împedecat creșnd că proiectul prezentat nu ese din consistoriu, de oare-ce nu poartă subscrierea preșidului. În ședința consistorială s'a pertractat însă estiuinea și numai din greșală au remas o subscriere afară.

Dep. A. Trombișas: Greșala s'a întemplat la tipărire. Eu am avut a face corectura, și fiindcă acum sub decursul acestei șesini se tipări partea din urmă, din nebăgare de samă, fiind cuprins și cu alte afaceri sinodale, am trecut la corectură cu vederea lipsa subscrierii preșidului.

Dep. Dr. D. P. Barcianu: Eu cred că o destiune ca aceasta formală e mică și ca atare ndeamnă de opozițiune, deci nici nu vou șe usez de ea în privința aceasta cu toate că chiar pe mine me privesc foarte de aproape.

Eu am fost autorul proiectului de regulament, care s'a luat dela ordinea zilei. Motivul, care m'indeamnă a vorbi în estiuinea aceasta e altul. Acum un an mi se dișese, că pro-

iectul făcut de mine a trebuit să se iese dela ordinea zilei fiindcă cuprinde multe lucruri contrare dispozițiunilor congresuale. Comparând proiectul de față cu cel luat dela ordinea zilei, din motiv destul de ponderos, află, că e tot cel vechiu, cel luat dela ordinea zilei cu unele schimbări de termeni și de construcțiuni. În esență nu s'a făcut nici o schimbare, afară că se ține cont și de dispozițiunea legii referitoare la introducerea limbii maghiare în scoalele populare, care lege însă se promulgase după ce s'a fost asterntat proiectul cel vechiu consistoriului.

Ar mai fi încă o mică schimbare în ceea-ce privesc înșvțământul intuitiv. În proiectul cel vechiu se privesc înșvțământul intuitiv ca un obiect de înșvțământ de sine stătător. Părerile pedagogilor au fost și în parte sînt și ađi înș împărțite în punctul acesta. Mai multă popularitate a căștigat de un timp în coace vederea aceea, ca înșvțământul intuitiv să fie numai un principiu, conform căru-i să se îndeplinească înșvțământul în scoalele primare. *) În șensul acestor vederi m'am fost apucat și eu a îndrepta proiectul cel vechiu.

Deosebirea între proiectul cel vechiu și cel nou e așa dară numai formală, în esență nu s'a schimbat nimica în cel nou. Dacă proiectul

*) Ca obiect de înșvțământ separat se tractează înșvțământul intuitiv în clasa I, cu începutorii. Cunoștințele, ce le aduce copii din casa părintească sînt puțin și în cele mai multe casuri nesigure, nechiare și necorecte. Chiarificarea cunoștințelor aduse în școală și îmulțirea acelor-a se face prin exercițiile intuitive. Materialul pentru exercițiile acestea se a înș împregiurimea copiilor. Dela clasa I-a în șin înșvțământul intuitiv înșeacă a mai fi obiect de înșvțământ și e numai principiu conform căruia a se propune toate obiectele de înșvțământ. Obiect separat în adevărtul înșeles al cuvântului nu formează înșvțământul intuitiv nici în clasa I; și așa e numai basă pentru inițierea copiilor în scriere și cetire.

FOIȚA.

Charles Darwin.

Charles Robert Darwin, s'a născut în 12 Februarie 1809 în Shrewsbury. Tatăl șeu, un medic, se ocupase puțin cu șcințele naturale. Bunul șeu însă, Erasmus Darwin, genialul medic și poet, a fost unul dintre corifeii pe terenul atât de modificat de nepotului șeu.

Charles Darwin primi prima sa educație în Shrewsbury, unde visită școala 7 ani, până la 1825. În etate de 16 ani se înscrie la universitatea din Edinburg și doi ani în urmă merse la Cambridge, unde studiă Botanica și Geologia. În 1831 luă aci primul grad academic.

Viața în colegii și universitate îi displăcu lui Darwin, după propria-i mărturisire, dar cu atât mai mult iu-

bea sportul și vânătoarea, umblând și scrutând natura.

La anul 1831 în 27 Decemvre, plecă el cu căpitanul Fitzroy, într'o expediție șcientifică, în care își dezvoltă toate poterile și facultățile lui de ager cercetătoriu. El visită insulele promontoriului verde, America sudică, insulele falandice, arhipelul Galapagos, Otaheiti, Anstralia, Noazelandă, Vandiemen, Mauricius, St. Helena, Azorele etc. Pretutindeni își făcu observațiuni, făcea excursiuni în interiorul acelor țări și insule lăpășduș orizontul seu spiritual în toate direcțiunile.

În anul 1833, Darwin se afla în America sudică. Aci, în apropiere de Montevideo, descoperi el scheletul unui Armadil fosil, observă marea asemănare cu armadilii mici ce trășese încă și acum în America sudică. Îndată se născu întreprins cugetul că aceea asemănare frapantă trebuie explicată prin o legătură de înrudire resp. mosceniare. Există deci o continuitate de producțiune între speciile existente și cele ce au dispărut de

mult; diferitele schimbări însă au fost causa care face că fauna existentă ađi dif-ră în anumite puncte ale organizației de restrăbunii ei. Tot aceasta există și în privința plantelor de odinōară și celor de acum. Această idee fundamentală o concepi Darwin în 1833. Eată cum se esprimă el însuși într'o scrisoare cătră un amic despre data născerei teoriei sale: „Șcumpul meu Domn! Când eram pe bordul corăbiei și făceam marea me călătorie, cre-deam în durabilitatea speciilor, dar pe cât m'au aduc aminte, chiar de a atunci aveam nisee îndoeli. După re-intoarcerea mea în anul 1836 m'iam pregătit notițele spre publicația și cu această ocaziune am băgat de samă câte fapte tind la originea comună (common descent.) În urma acestei observațiuni am întrodus într'o carte de notițe tot ce se referea la această estiuine. Cred însă că a mai durat dot până la trei ani până ce m'am convins pe deplin, că speciile sînt schimbăcioase.”

Acestea sînt propriile vorbe ale lui Darwin. Cititorul se poate convinge

din acestea că teoria selecțiunei nu este numai o idee fugitivă, care s'a ivit într'o bună dimineață în capul tinerului naturalist ci că aci e vorba de rezultatul unei cugetări îndelungate.

După întorcere în London Darwin își regulă colecțiunea abundată și își redigiă notițele sale. După trei ani plecă la unchiul șeu Iosiah Wedgwood și se cunună în 1839 cu verișoara sa Ema Wedgwood. Din această căsătorie resltară 5 bășei și 2 fete.

Dela anul 1842, Darwin trăi în retragere completă la moșia sa Down în comitatul Kent. De aci eșiră grandioasele opuri, cari duseră numele autorului pe tot globul terestru. Cel mai important și mai cetit op al lui Darwin este fără îndoială cel apărut în 1859 pentru prima oară, despre originea speciilor. Acest op în 1872 s'a tipărit englezesc în a șesșea ediție, așa că acum sînt răspândite în Marea Britanie vre o 50,000 exemplare. Afară de câte-va tratate mici, res-

vechiu a fost în contradicție cu unele dispozițiuni congresuale și astfel neapăta forma basă la dezbateră specială, atunci și acest proiect nou, care conștină cu cel vechiu, până la unele schimbări în formă ar trebui luat dela ordinea zilei. Cu toate acestea eu încă sînt pentru primirea lui de basă la dezbateră specială. M'am simțit dator cu cele șise ca să mi salvez conștiința de autor al proiectului celui vechiu, și să se scie starea lucrului ca să nu fie în rătăcire opinia publică. Îmi rezerv dreptul de a propune la locul seu, după ce se va primi proiectul prezentat de basă la dezbateră specială, unele modificări.

Preșidiul: Proiectul cel vechiu nu s'a luat dela ordinea zilei din motivul, ca să se facă opozițiune autorului lui. Îmi aduc bine aminte ce s'a fost șis atunci, când s'a luat proiectul cel vechiu dela ordinea zilei: fiind că în regulamentul ce ni s'a prezentat nu se ține cont de toate dispozițiunile statului referitoare la scoalele primare și se reastează conștiințelor lui spre rectificare. Atăta s'a șis atunci și nu fără cuvânt, căci dispozițiunea referitoare la introducerea limbii maghiare în scoalele populare nu era considerată.

Se află și în proiectul de față un loc, cu care nu pot fi de acord, e împărțirea elevilor nu după clase ci după anii de școală.

Dep. N. Popa: Vor mai fi încă și alte puncte în regulamentul prezentat, cu cari nu vor pute comșinti toți domni deputați. Împregiurarea aceasta nu poate fi motiv de ajuns pentru ridicarea lui dela ordinea zilei.

Dep. Trombițaș: Chiar și în dispozițiunile aduse de stat încă se întrebuințază numirile folosite în proiectul de față. Numirea „classă” însemnează despărțământ sau și curs anual.

Dep. Sim. Popescu: Și în anul trecut s'a fost șis ca să se primească proiectul prezentat de basă la dezbateră specială. În decursul discuției însă s'a ridicat dela ordinea zilei. Proiectul de față e identic cu cel din anul trecut, primindul deci de basă la dezbateră specială n'am pierdut în conformitate cu conculsul sinodal din anul trecut.

Dr. N. Pop: Voiu se răspund la cuvintele înaltului preșidiu. Împărțirea e ca și în cel dintăiu plan de învățământ. S'a introdus numiri, în celalalt, ceea ce însă nu alterează înțelesul acestuia de loc.

Preșidiul: Unași dori se sciu: Sînt provădate clasele paralele?

Dep. A. Trombițaș: Este o dispozițiune, în care se face proviziune în privința aceasta. Acolo unde trece numerul elevilor peste nume-

păndite prin foi literare, Charles Darwin, în decursul celor din urmă 10 ani, a publicat următoarele opuri mari: „Despre originea naturală a omului” (1872); „Despre expresia emoțiunii la om, și la animale” (1872); „Plantele ce mănăncă insecte” (1875); „Incrucșirarea și fecundățiunea plantelor” (1876); „Despre formarea pământului vegetativ prin activitatea vermicilor” (1881).

Considerând că Darwin din a. 1840 era bolnăvicos, ca multe zile nu putea lucra din cauza slăbiciunii corpului, productivitatea spirituală, după cum a desvolțat o el, trebuie se o numim miraculoasă. Ar fi miraculoasă și pentru un om robust. Agerimea sa spirituală a mers mână în mână cu bunăstărea inimii și cu modestia sa.

Acest bărbat celebru, acest naturalist mare a părăsit această viață atât de obosită și atât de scumpă lui, în 7 Aprilie anul curent. Onoare amintirii lui!

rul prescriș în lege, este a se institui o clasă nouă. (Va urma.)

Revista politică.

Sibiu, în 28 Aprilie

Contele Kálnoky fiind chemat, a venit în 7 Maiu n. la Budapesta pentru ca să și descopere împăratului și regelui părerea în privința denumirii ministrului comun de finance. Precum se vede negocierile merg într'acolo ca portfoliu acesta să se încredințeze lui Ludovic Tisza, frățelui ministrului president Col. Tisza. În privința aceasta s'a telegrafat dela Seghedin țiarului „Egyetértés” următoarele:

„Din isvor dem de credință află că Lnd. Tisza, comisarul regesc plecându-se înaintea pretensiunilor situațiunii este gata a primi postul de ministru comun de finance. Provisoriu portfoliu acesta se va încredința lui Bela Orczy până când adevă Lnd. Tisza va fi aproape de sfârșitul reconstrucțiunii Seghedinului. În urma acestora Lnd. Tisza s'a dus la Budapesta spre a fi primit în audiență la regele.

Dela Viena anunță țiarele o crisă ministerială. Se scie că contele Corovin are să fie următorul lui Taaffe. De o candidată ni se pare că avem de a face numai cu sciri de alarmă.

Regele Serbiei, care călătorește prin regalul seu avea să se întâlnească cu reprezentantul austro-ung. generalul David în cetatea mărginașă Ușița. Cetățenii de acolo însă au ridicat o poartă triumfală cu inscripțiuni: „Bosnia și Erțegovina trebuie se fie ale noastre” de altă parte „Acesta e calea Ta cătră Bosnia.” Aflând regele despre aceste s'a întors din drum și la rugărea ce i adresă o deputațiune a merge la Ușița se dăce ca a respune: „De altă dată după ce v'ei fi îndreptat.”

Cestiunea d'unărează pare că are se între într'un stadiu nou. „Rom” propune în locul proiectului Barrère o propunere a bar. Haymerle din ședința a doua a congresului din Berlin, conform cărei Duna se se considere de fluviu european. Poate că în sensul acesta va fi propunerea României signalizată prin telegraf și care o va presenta reprezentantul român comisiunii dunașene.

Uciderea din Dublin este foarte regretată din toate părțile chiar și de conducătorii Irilor.

Atentatul din Dublin.

Capitala Irlandiei a fost la 6 Maiu spectacolul unei crime înfricoșate; noul secretariu de stat pentru Irlanda, lordul Cavendish și adlatul seu Bourke fură ucși într'un mod cumplit. Judecând din depeșele sosite până acum asupra acestui omor, între atentatori și între victimele lor s'a incins o luptă formală, care s'a sfârșit cu moartea nenorociților funcționari de stat. Ei s'au apărut cu curajul desperării, dar înzad. Cum se vede, crima s'a plănit și executat cu mare cutuzare. Atentatului au avut, după exemplul nihilistilor ruseci, la dispozițiune complici și după sevășirea crimei cumplite ei, probabil ajutați de complici lor, părășit neconturbăți parcurile dinaintea residenței vice-regului, unde se aflară mai târziu cadavrele mutilate ale ambilor secretari de stat. Evenimentul sângeros e lămurit prin consecuentele sale însăși. Irlandezii au așteptat ca în locul lui Forster, care se retrăsese mai deună și, se fi chemat un amic pronunțat al lor, bună oară Chamberlain, și denumirea lordului Cavendish i-a lovit cu un duș rece. Cavendish e frățelul lui Hartington și Gladstone l'a ales de succesorul lui Forster pentru a da oareșii cum vișgilor moderați o garanție că nu se

va întinde prea departe cu concesiunile față cu Irri. Acum acest garant a plătit cu viața sa ministerul seu de trei zile și cestiunea Irlandei amărînță a lua o față de tot tragică tocma în momentul deciderii când Gladstone voia să și deschidă acțiunea pentru împăcare.

Această faptă va fi o grea lovitură nu pentru Englezi ci pentru Irri însăși, căci speranțele acestora se văd nimicite pe timp îndelungat. Gladstone încușe prin a da corifeilor ligei închiși libertatea necondiționată și el avea planul se pună în lucrare pre cât se va pute propunerile de împăcare ale lui Parnell, Dillon și O'Kelly. Guvernul era gata a face concesiuni radicale. Restanțele de arândă era se li se ierte arândșilor în cea mai mare parte; numai a treia parte trebuia să mai plătească debitorii, precând statul voia se ia o țerțialitate asupra sa și proprietari aveau se resigneze la țerțialitatea ultimă. Toate acestea erau numai nesce măsuri pregătitoare, la care avea să se adaugă o recumpărare sistematică a pământului în stil mare. Suma de bani ce se recere pentru aceste reforme agrare planuie variază între 150 și 200 milioane punți sterling și Gladstone nu s'ar fi spământat a impune poporului englez aceste jertfe materiale atât de grele. Nu se poate constata apriat, dacă prim-ministerul Angliei ar fi și executat aceste planuri cutuzate ale sale, e însă probabil, pentru că Gladstone a dat adeseori doveși despre magica influență ce scie se exerciteze asupra partidei sale și despre energia sa pătimașă cu care merge pe calea ce i se pare adevărată.

Acum însă toate planurile sale sînt nimicite. Nu numai partida vighilor, ci și fracțiunea întregă a vighilor moderați — în frunte cu lordul Hartington, frățelul ucisului Cavendish — va declara că față cu crudițele sângeroase din Dublin politica de concesiuni va trebui să i apără poporul englez ca o lașitate fără păreche. Parlamentul va cere forță de fer contra rebelunii latente din Irlanda și telegraful signalizează deja faima, că noul vice-reg din Irlanda, Carl of Spencer, care avea să deschidă calea împăcării cu rinitutul popor, și a dat demisiunea în mâine cabinetului. Dilele cele mai deaproape vor areta, dacă Gladstone mai dispune încă de majoritatea parlamentului, dacă legislatoriul Angliei nu au venit cumva peste noapte la convicțiunea, că acum un guvern toristic ar fi la locul seu, pentru a rezista cu asprime stărilor caotice din Irlanda. Un lucru e dovedit, că Gladstone nu e în stare a ține în frâu pe Parnelli și ce i'a ales pentru a împăca diferitele secte de conjuratori. Conducătorii moderați ai ligei irlandeze se pare că au perđut partea cea mai mare a influenței lor asupra poporului, elementele extreme au smuls frânele la sine și Parnell nu mai e „regele nelucronat al Irlandiei,” cum a șis cu ironie amară Forster în ședința de Joi a parlamentului.

Situațiunea întregă învoalvă pentru Gladstone necesitatea tristă de a abđice de toate planurile sale de reforme și sau să se retragă sau să pună Irlanda întregă sub dreptul marțial. Gladstone a avut intențiuni foarte nobile pentru binele Irlandiei, dar acelea au suferit prin crimele din urmă un naufragiu desvășrit.

O voce liberală din Cislaitania.

Pre când la noi în Ungaria centralismul maghiar trage ultimele consecuente ale domniei de rassă, în Austria se sporesce din ce în ce mai tare numărul acelor bărbați, cari au firma convicțiune că statul austro-ungar ca stat poliglot nu poate avê

o existență solidă de cât pe baza egaletă îndreptățiri a tuturor națiunilor ce compun acest stat. Nu ne îndomim, că această convicțiune ce rezultă din adevărată cunoșcere a condițiunilor vieții de stat va prinde rădăcini și în Ungaria. Maghiarii vor trebui să priceapă odată că idea unui stat pur maghiar e o chimeră.

Dar să nu ne abatem dela obiect, e vorba de o enunțațiune remarcabilă, ce o ceterăm în zilele trecute într'o foaie din Viena, de enunțațiunea cunoscutului bărbat liberal Dr. Fischhof, care nu s'a știit nici odată a spune respect și lămurit părerile sale. Tonul acestei enunțațiuni e cu totul altul de cum sîntem obișnuinți a-l auzi și de și din gura falsilor patrioți din tabera Herbst et consortes. După cum se vede, în Austria germanii cși neprecupați încep a se cugeța serios la viitorul statului și e o adevărată bucurie pentru națiunile din Austria, când idea de înfrățire începe a prinde rădăcini și la Germanii, cari nu se pot ușor desface de unele predelecțiuni naționale exagerate.

Eată cum stabilește Dr. Fischhof atitudinea adevărată a Germanilor din Austria față cu celelalte naționalități, într'o epistolă adresată la „W. all. Z.”

„Dle Redactor! Dcla conciliantului articol de Crăciun ce-l publicase Etienne puțin timp înainte de a trece din viață, nu s'a mai ivit o asemenea manifestățiune în jurnalele partidei liberale, a căror dispoziție e consecuent întransigentă. Cu atât mai vesel m'a surprins tonul conciliant și cuprinsul articolului de fond din numărul dela 19 Aprilie al foaii Dtale. Este oare aceasta enunțațiunea numai expresiunea modulului d'ale de vedet? Ai vorbit Dta numai în numele sau în sensul partidei Dtale sau cel puțin al unui fragment din această partidă? Eu nu sciu. O dogenire spre împăcare se află cea de drept în situațiunea partidei constituționale, și așa dorișta de a auzi cel puțin în cercurile publicitice ale partidei și alte glasuri de împăcare, poate că nu e un *pium desiderium*; patriotică e fără îndoială această dorișta. *Idea de pactare nu mai astfelu va avê șanse de succes, dacă va fi cultivată în simțul partidei liberale. Măna unui ministru, fie ea cât de abilită, nu va pute realiza împăcarea între partidele ce se află în certă, cătră vreme va lipsi conditiio sine qua non, aplicarea spre împăcare la partidă, care nu are să pretindă ci se facă concesiuni.* Din cuvîntul de adio al baronului de Walterskirchen resulfă conciliabilitate. Remănă va nobilul și genialul reprezentant al Stiriei isolat? Timp mai îndelungat nu! Evenimentele parlamentare din timpul mai nou ce e drept nu sînt de natură a descurgia partidă constituțională, pentru că însemnăitatea Germanilor nu se poate sterge prin voturi, ele sînt însă cu totul de natură a-i face trești. Și pre cât de regretabilă ar fi descurajarea pre atât de imbușcătoare ar fi treșirea, pentru că pătima nu conduce ci seduce; și ca ne a și sedus la unele lucruri care nu au adus Germanilor austriaci nici renume nici folos.

Am vorbit despre evenimentele ultime din parlament, dar nu numai lucrurile ce s'au petrecut de un timp încace în monarchie ci și cele întemplate în afară de monarchie ne dogenesc a esamina serios situațiunea și tot ce pretinde ea. Espectatoriștile unui aprig general rusec, ce răspundiseră o neliniscie preste Europa întregă, earășii ne-au înfrățit ochilor nostri în mod viu pericolul, cu care panslavismul ne amenință necontentii, au trebuit se ne împună din ce în ce mai mult convicțiunea, că moscovitul, pururea destept și pururea pânditor, își întemează toate speranțele sale pe desbinările noastre naționale, își zidesc toate planurile sale pe încrăuță-

riile noastre interne. Mulți publicisti și oratori parlamentari afirmă ce e drept că Austria va pute să paralizese stăruințele panslavismului numai astfel, dacă va imprima vieții sale de stat un caracter exclusiv german. Este oare corectă această afirmație? Aceea spre ce nesuiește panslavismul e domnia sau cel puțin protectoratul. Slavilor orientali asupra tuturor Slavilor din apus și dela meadă și, prin urmare și asupra celor douăzeci de milioane de Slavi ai monarhiei noastre. Și aceea ce ni s'a recomandat ca mijloc paliativ este, s' preferim interesele naționale ale Germanilor austriaci din punct de vedere al statului, să se respecte exclusiv sau cel puțin în mod precumpnitor opinia publică a Germanilor din Austria, va se dică nișutele naționale și simțimintele semnițiilor noastre slave să nu se ia în considerație sau de loc sau numai într'un mod neînsemnat, opinia lor publică se nu influențează asupra politicii noastre interne și externe. Nu însăși aceasta, a face prin desconsiderare pe Slavi nostri malconțenți și a' duce într'o ipșită cu totul periculoasă, când Rusia ca protector naționalităților ca eliberatori lor va începe vreodată dintr'o situație umilitoare un reșoiu asupra noastră? Ni se răspunde că ar fi trădare de sine când Germanul și-ar jertfi rolul de conducător, problema sa culturală și misiunea civilizatoare a limbii sale în imperiul dela Dunăre.

Dar nu de jertfira misiunii e vorba, ci de alegere nouă a mijloacelor, cu care se împlinesc misiunea, de o alegere corespunzătoare ideilor actuale. Germanul din Austria poate să și împlinească chemarea sau prin forță sau prin violență sau prin o prevenire prudentă și binevoitoare. Pentru a aplica forța i lipsește prevalența numerică în afară și acum și în simul parlamentului. Viclenia e o armă pe care Germanul nu o scie învîrti; Slavul îl înțrece cu viclenia. Deci nu e decât bunăvoința care condusă fiind de prudentă e în stare a' restabili și asigura în mod durabil influența. Germanizarea e necesară pentru ideile de naționalitate care predomină timpul nostru, mai departe pentru articolul 19 din constituție și pentru sumușările întregii lumi slave propagate de diplomația rusească într'ascuns ear de demagogia rusească pe față. A concede prețensiunilor naționale numai pe jumătate, e ca ori ce lucru neferit un ceva ce însușii temeri mai mult decât un refuz complet. Apetitul nu trebuie atîțat, dacă nu vorosi a l satisface. Deci e consult a da prin o lege asupra limbii tot ce e compatibil cu exigențele neapărate ale statului și a precisa exact tot ce se promite în articolul 19 al constituției noastre, pentru că fermurirea precisă servese spre asigurarea ori și cărei posesiuni și a ori și căru drept și în Austria nu e de asigurat nici un drept astfel cum este acela care trebuie se pună capăt celor mai periculoase certe, certelor pentru limbă.

Ni se pune întrebarea, cum se și împlinească limba germană misiunea sa culturală într asemenea împregiurări? Să înștîmțeze în mod civilizatoric, nu prin delăturarea sau schimonosirea celorlalte idiome, ci promovând dezvoltarea sa. Precum limbile culturi moderne s'au ridicat cu ajutorul limbilor clasice, așa și idiomele slave se să ridice cu ajutorul limbii germane. Limba noastră maternă, impunându-se naționalităților prin legislație și administrație, va deveni, cum ne învătă experiența, vehicul, din care contrarii naționali vor da și de și centuri din cele mai otrăvite; prezentându-le-o însă în mod amical, ea va fi păharul, al căru cuprins va recori și însușeli pe aceste naționalități și va consolida și pe Germani. Limba franceză a ajuns la însemnă-

tate universală, fără de a apăsa și împede în dezvoltare alte idiome, și limba nației cugetătoarelor se nu fie în stare a fi prin sine însăși pentru po joarile Austrice aceea ce limba franceză e pentru oamienii culți ai tuturor națiunilor civilizate? Să aibă ea oare lipsă de presiuni urgisite, ea, care nu prin înrîuriță volință din partea statului, ci prin neînșina forță a împregiurărilor dispune de un puternic teritoriu în legislație și administrație, care de un domeniu al său, ea, care e urgisită chiar din partea șovinistilor naționali numai ca limba de instrucție în școala dar nu ca obiect de învățământ, ea, care e singură în stare în patria noastră cea mare a mijloci comunicației spirituală, socială și economică între cetățenii statului de diverse limbi și consuel oficial între autoritățile imperiului și provinciilor? Înverșanatul Scobelegg a aruncat Germanilor imputarea ce învalvă un omagiu că ei, cu toate că s'nt puțin la număr, au prevalență în puternicia și mândra Rusie națională; și noi cei din Austria ce sun descumurați? Eu accentuez că însușefirea celorlalte limbi din patrie ne întărește pe noi Germanii, pentru că cu cât se desvolță mai vesellă specia propria națională, cu cât mai bogată va fi proprietatea limbistică a Slavilor nostri cu atât mai sigur ei vor rezista la amigriere dlor Ascakoff și Katcoff, al căror scop final e incorporarea tuturor conaționaliilor în trupul moscovit. Da, există numai un stat în Europa, care poate să se opună acestei nesușite și să abată pericolele, cu care amenință Europa, și acest stat e Austria. Ea le va abate! Inșă numai așa dacă va opune nesănătosiului și umflatului panslavism particularismul slav, care convine semnițiilor singuratică și prlungă o conducere înțeleaptă nu vatemă pe nimenea în Europa. Eu am dovedit deja prin scrierea mea despre problemele monarchiei noastre că nu înruidirea mai departe, nu unitatea de rasă, ci unitatea națională e un ciment pentru stat, pentru că rassa este numai ultima linie de retragere pentru un popor greu strămător, pentru un popor șerăcit și degenerat naționalicesc. Posesiunile cele mari politice și limbistice ale singuratecelor poporă germane și romanice stivesc cu totul ideea pangermanismului și panromanismului. Cumcă poate se fie și numai vorbă de panslavism, aceasta dovedește serăcia limbistică și politica a semnițiilor slave, cu toate că ele jertfese foarte puțin, când vor se aducă drept sacrificiu pentru unitatea de rasă ș proprietatea lor limbistică și politică. A delătura aceasta lipsă, a îmbogăți pe Slavi nostri în privința limbistică și politică, înseamnă a prinde panslavismul de rădăcină; pentru că numai cel lipsit de posesiune se face fugăr; ear posesorul e un bărbat cu domiciliu.

„Prin urmare“, ne vor dice cei ce ne bașcooresc, „Neamțul trebuie se lase la o parte cu totul scutirea naționalității sale proprii din pură dragoste cătră celelalte popoare, cu care vicțuese împreună.

Fără îndoială e datorința lui a grigi de scutință și raționul naționalității sale propriie. Dar Germanul alătă a el oare scutința sa acolo unde a căutat-o? E probat oare raționul în a căru soliditate a pus așa mare încredere? Cumcă parașrafii regulamenter electorale s'nt niște colonne foarte putrede, aceasta e esperiat-o în deajuns; dar cătră vreme Germanul se va basa pe punctul de greutate al destoiniciei sale, el va avea o basă solidă și sigură, și nu are lipsă de asemenea rațion, presupunând, că la destoinicia sa se va mai adauge facultatea de acomodare, care, având în vedere ținta sa cea mare, se conformează cu postulatele împregiurărilor, și acea prudentă, fără care nici o ac-

țiune politică gravă nu se poate efectua cu succes. Germanul nu are lipsă decât de egală îndreptățire legală. Dacă se va fi îngrigrit de aceasta, valoarea superioară e este asigurată. El n'are lipsă de pedestal, de preferință, aici printre cei de o categorie cel superior e și cel mai respectat. Deci tot ce trebuie să facă Germanul e: să împedice ca majoritatea brutală a oare care punct sau în oare care moment se nu-i amerinte pozițiunea egală. De aceea cu am piedat totdeauna pentru o lege asupra limbii, care se pună scutul minorității naționale în mâinele ei înșese... Eu cred că votul curiat ce l'am recomandat pentru rezolvirea cestuinilor de limbă e cel mai eficace mijloc de scutire pentru toți, pentru Slavi și Germani, când se vor afla în minoritate; pentru că o asemenea dispoziție ia făcut posibilă odinioară când cu incurcăturile bisericesci convățirea celor desbinați prin cearta confesională. Asemenea conștiinții religioase trebuie scutință în statul de naționalități conștiința națională de o vătămărie prin rezoluții de ale majorităților, mai ales în timpul nostru când individul nostru național continuă lupta începută în vacul trecut de individul personal. Precum s'a luptat individul personal contra prerogativelor staturilor și ordinarilor, așa se luptă individul național contra prerogativelor naționale, și se ne ferim în lupta de aici și în cea de odinioară a validată sângele ablustru ca titlu de drept pentru preferire; pentru că mai înverșunătoare decât înșasi nedreptatea e insulta și bațjocura.

Germanul se nu se pună mai pe sus de alții, ci se se pună în fruntea lor și se-i premeargă. Dacă nesece bărbăți ca Herbst, Suesz, Plener, Sturm etc. se punea la începutul activităților lor parlamentare înaintea partizanilor lor în parlament cu cuvintele: „Noi sîmțem cei mai ageri, cei mai elocuenți, cei mai esperți, cei și mai siguri între Dvoaste, deci trebuie se văm fiind conducători!“ — prin aceste cuvinte ei într'adever nu provocau subordinaire ci numai nedumerire partidului. Ca oameni înțelepți însă densi n'au vorbit așa. Ei s'au pus la lucru, s'au arătat a fi cei mai ageri, mai elocuenți, mai esperți, mai șerguitori și conducerea li s'a dat de sine. De ar imita Germanii austriaci esemul ce l'au dat polițiilor ru eminenți în simul partidei și rezultatul va fi același.

Am potē privi ca o întemplantă norocoasă împregiurarea, că în timpul cel mai apropiat vor veni în parlament cestuini, la a căror discutare și rezolvire partidele nu se vor grupa după naționalitate ci după principii și după interese. Bărbați cei puțin înainte de aceasta aruncu cele mai ascuțite săgeți unii asupra altora, vor lupta aci umăr la umăr. Se poate că ambele părți vor folosi apropierea momentană pentru a afla punctul de atingere și împreunare durabile. A fi întransigent ar însemna a lua o culpă grea asupra sa, dacă o tranșacțiune norocoasă nu ar avē un succes mai mic decât delăturarea certe pentru limbă, împreunarea liberalilor tuturor naționalităților noastre, gruparea partidelor pe baza unor programe politice și economice și prin aceasta însușefirea constituționalismului, însăntășarea vieții noastre publice secate și calificarea noastră pentru împlinirea misiunii ce ia desemnat situațiunea și istoria, misiune, a cărei înalță însemnătate nu o ignorează nici una dintre naționalitățile noastre.

Epistola mea care fu mai lungă decât s'ar fi convenit e gata. Ț-am scris numai privat, aceasta o fac înșă nu pentru că cele ce le cuprinde epistola ar avē se se sfiească de publicitate, ci pentru că în vârsta înaintată și în starea solitară în care m'afu mai că mi-a trecut voia de a eși la publicitate.

Primesce, dle Redactor, expresiunea deosebitei considerațiuni ce-ți păstrez.

Dr. Fischhoff.

Varietăți.

** (Reuniunea soldatilor romani din Sibiu) se va întruni Duminecă seara în 2/14 Maiu în grădina „Flora“ la o petrecere socială cu cântări și declamațiuni și în urmă și cu joc. La această petrecere comitetul reuniunii invită pre toți membrii, spriginții și binevoitorii reuniunii, pe calea aceasta, fără de a mai face invitări deosebite.*

** (Schimbări în cursul trenurilor). — Dela 15 a le curenteți st. n. vor cirula 3 trenuri între Sibiu și Coșca:*

Între Coșca și Sibiu: a) Trenul mixt Nr. 1812: va pleca dela Coșca dimineața la 3 ore și 19 minute — va sosi la Sibiu la 5 ore și 47 minute dimineața. — b) Trenul de persoane Nr. 1802: va pleca dela Coșca la 11 ore și 10 minute după ameași, va sosi la Sibiu la 1 ora și 41 minute după ameași c) Trenul de persoane Nr. 1804: va pleca, dela Coșca la 6 ore și 41 minute seara și va sosi la Sibiu seara la 8 ore și 48 minute.

Între Sibiu și Coșca: a) Trenul de persoane Nr. 1803: va pleca dela Sibiu dimineața la 7 ore și 36 minute — va ajunge la Coșca la 9 ore și 28 minute înainte de ameași. b) Trenul de persoane Nr. 1801 va pleca dela Sibiu la 3 ore și 58 minute va ajunge la Coșca la 5 ore și 50 minute după ameași. c) Trenul mixt Nr. 1811: va pleca dela Sibiu la 10 ore seara — și va ajunge la Coșca la 12 ore și 14 minute din noapte.

** (Foc.) Ni se asigură că Luni seara a ars în Annaș.*

** (Provocare.)* Subscriții în numele societății „Petru Maior“ a junimele române din Budapesta, conform decisiunii societății noastre, provocam pre toți acei p. t. dni, cari dătoresc societății „Petru Maior“ atât cu tace de membri restanțiali, cât și cu date sume, se binevoiască a-și satisfice datorinței D-lor cel mult până în 4 Iunie st. n. a. c. pentru că în cazul contrariu societatea este decisă a lua ale mesuri pentru încasarea pretenșiunilor sale.

Totodată cu această ocaziune rugăm pe acei p. t. dni, cari au cunoștință despre Societatea junilor din Kecskemet ca se aibă bunățate a ne informa, că oare mai există respectiva societate, sau ba; și dacă nu, atunci unde se află averea ei, fiind că conform unui act care-l avem la mână, societatea „Petru Maior“ e aleasă de erede, în cazul desființării acelei societăți.

După acestea asigurându-l V-ș on. Dle Redactor, despre stima și recunoștința ce Ve-o păstrăm, sîmțem cu deosebită stimă.

În numele societății „Petru Maior“
Georgiu Ilea, Demetriu Horvát,
secret, ca vpr. subst. cassariul cos.

** (Noua bibliotecă română.)* Jurnal beltristic-literar. Apare în 1 și 15 a fie cărei luni în cart mare cu invltoare ilustrată. Un nr. 30 cr. Abona-ment pe an 7 fl. și 3 fl 60 pe semestr. Editura și redacțiunea dlui Teohar Alexi în Brașov. Cuprinsul Nr. 1: Cicoici, (roman istoric); Iacob Negruzzi, (schită biografică); Amor (posie). *Noțiuni de estetică; Sgarăitul, comedia în 5 acte de Moliere, tradusă de Virgiliu Popescu; Influența mamei și a educatorului de profesie în educațiunea copilului, studiu social pedagogic de L. Dariu; Varietăți.* Noua bibliotecă promite și ilustrațiuni. O recomandăm pulicului cetitoriu.

** („Bibliotecă literară.“) Patru Novele de Carmen Sylva, Alarcon, Bret-Harte și din chimesce, traduse în*

limba română de **Titu Maiorescu** 1882
 Editura librăriei **Samitca** Craiova, prelu-
 l 1 lei, cu o scurtă prefață de **Titu**
Maiorescu — are scopul de a răspândi
 lectura sănătoasă și a pune stavila
 romanurilor, care corup gustul de
 cetire.

* (Timpu.) După călduri tropice
 aveam de eri după ameați ploaie
 rece.

* (Foc în Craiova.) Din o tele-
 gramă a diavintului „D. Ztg.“ aflăm
 că în 8 Maiu n. un foc furioscăt a
 ars mai toată Craiova.

Academia română.

Proces-verbal Nr. 45.

Sedința extra-ordinară, ținută în ziua de 24
 Ianuarie, 1882.

(Urmare.)

D. **Bucewsky** crede acestă ilustra-
 țiuă din același timp, dar deca evangeliar
 ar fi de față lar mai examina.

D. **Ionescu**. Locul rămas deșert în
 miniatură este tot atât de mare ca cel ocu-
 pat de portret. Era poate lăsat pentru o
 nouă figură.

D. **Hasdeu**. Positiv.

D. N. **Ionescu**. Și marginea este ne-
 terminată. Tocmai Stefan cel Mare dela
 1468—1473 este veduț (evangelierul are
 inscripțiuă ca s'a făcut la 1473). La 14
 Septembrie 1482, aduce pe Maria de Magop
 de soție. La 1473 ia captivă pe soția lui
 Rădu, pe Domnița Maria. În vara anului
 1475, dăce Urechia, Stefan a intrat cu alaiu
 la Suceava. Nu putem admite că era desti-
 nat acest loc liber din miniatură pentru al
 portret de cât al Doamnei. Se vede că pic-
 torul nepuțând pune pe Maria de Magop
 repudiată, a lăsat locul liber. Pe patrafr
 figurează însă Maria, deci patrafrul este
 după 1473.

D. Urechia. Oare nu putea să fie
 lăsat locul liber pentru o inscripțiuă, cum
 vedem în icăana lui Ogaados dux Valachia?

D. **Ionescu** susține că a trebuit să
 fi fost lăsat pentru portret.

D. **Stefănescu**. Evangeliar o carte
 grea și Stefan de avea să o fie singur
 nu era se fie zugrăvit ținând-o de un capăt
 ceia ce era imposibil. Se vede că de celal-
 alt colț era să o țină Doamna după ce era
 se fie zugrăvit în locul ramas liber.

D. **Sturdza** recapituilează mesul des-
 baterilor. Portretul dela Răduțiu este înlă-
 turat cu desăvârșire din desbateri. Acel
 portret era o lucrare modernă, se vede dela
 început, după pictură. Aceasta am văde încă
 când am prezentat Academiei memoriul meu
 despre portretele domnesci, adică pe când
 noi nu ne ocupam de adevăratul portret al
 lui Stefan cel mare.

Al 2-lea portret, cel dela Iași, este
 dela Duca-Vodă, ne a probat aceasta D.
Bucewsky.

D. **Bucewsky**. Și litopiștele pro-
 bează aceasta.

D. **Sturdza**. Al 3-lea constatăm
 asemănarea portretului din evangeliarul cu
 acel după patrafr și aerul dela Putna după
 copia dlui Bucewsky. În toate Stefan are
 figura buclată și numai cu mustați.

Al 4-lea. Portretul dela Voroneț nu
 mi se pare a fi a lui Stefan cel mare.
 Poate să fi fost a lui Ștefan-ia-Vodă.

Mai avem un portret a lui Petru Ra-
 reș care după felul picturii mi se pare din
 același timp cu portretul metropolitanului Grigore
 dela Voroneț, deci foarte vechiu; deci
 până la proba contrarie, adevăratul portret
 al lui Petru Rareș. Eată cum o descoperire
 aduce pe alta. Ce urmează de aci? Că tre-
 buca ca investigațiuă să se fie multiple. D.
Sturdza roagă dar pe D. Urechia, ca mi-
 niștru, se aducă în cercetarea Academiei
 încă câte-va documente: tetraevangelul dela
 Slatine cu două sau trei cărți de rugăciuni
 ilustrate aflate tot acolo și două aere cari
 au inscripții și date încă necetite de nimeni.

D. **Sturdza** adaugă că D. Bucewsky
 pleacă aci la Viena și deci nu se poate
 face nimic, dar D. Bucewsky se ne-
 rovină curând se ne dea sfat cui să dăm pen-

tru decopierea exactă evangeliarului dela Ho-
 mur și cu cine să pregătim imprimarea opu-
 lui. D. **Sturdza** n'a mers însuși la foto-
 grafă cu ne pricupe să își esplice treaba ce
 are a face. D. Bucewsky are face lucrul
 direct și fără fotografie. D. **Sturdza** cere ca
 pentru tipărire această și a tuturor tetra-
 evangeliilor noastre să nu se deca guvernul
 îndrăpț, să oculte Academiei 50,000 lei.
 Tot ce s'a făcut până aci este numai pe
 cale indirectă. Să ceară D. Urechia fără
 sfială 100,000 lei dela colegii săi, că este
 un escudent de 7,000,000. Să ridicăm lui
 Ștefan cel mare pe lângă monumentul dela
 Iași, un alt monument, reproducând totă
 opera artistică a timpului sau. Cunoașcem
 pe Ștefan cel mare ca răboinic; s'el arătăm
 și Domn protector al artei. Când vom
 avé bani, vom pute face investigațiuă
 pe la monastiri. D. Bucewsky a găsit aerul
 dela Putna în o bașcă: așa va fi și la
 noi. Bani, fără 100,000 nu putem face
 nimic.

D. **Sturdza** cere ca o ocaziune
 mergeri la Viena a d-lui Bucewsky, să
 fie însoțit: I a pregăti copia exactă pen-
 tru tipărire după evangeliarul dela Ho-
 mur și după celalalt evangeliar tot dela
 Ștefan cel mare, dela mușul din Viena.

D. V. A. Urechia venind la estiu-
 nea portretului arată că, după dlii este mare
 asemănare între portretul lui Ștefan cel mare
 dela St. Nicolae din Iași, și cel după pa-
 trafr. D. Urechia crede că, înainte de zu-
 grăvirea Sântului Nicolae din Iași de către
 Duca-Vodă, cetitorul bisericii. Acel por-
 tret a putut fi restaurat în timpul când cro-
 nicile ne spun că Duca-Vodă a pus să se
 zugrăvească biserica până la ferestre. Ne
 arată aceasta câte 2 feluri de inscripțiuă,
 unele mai vechi în limba slavă și altele mai
 nouă în limba greacă? E păcat că încă
 nu s'a descifrat inscripțiuă greacă căci
 ea poate ne-ar da dorita explicațiuă.

D. N. **Ionescu**. Descoperirea dela
 St. Nicolae ne pune în fața mai multor pro-
 bleme generale în cercetările istorice: 1,
 când fură făcute problemele murale ale lui
 Ștefan fără barbă și când cele cu barbă?
 Când portretul care seamănă unui Christ a
 înlocuit pe acel de maniera primă? Socot
 că pentru a răspunde la problemă ar trebui
 să întindem cercetările noastre la bisericile
 restaurate de Petru Rareș: sânt 7 ori 8 pe
 cari dce cronicile, Rareș pe unele le a is-
 prăvit și pe altele numai le restaurat. S'a
 rădă să începem cu monastirea domnească
 a lui Petru Rareș, cu Probată.

(Va urma.)

Bursa de Viena și Pesta

Din 9 Maiu n. 1882.

	Viena	B-pesta
Renta de sur	119 95	119 60
I emisiune de oblig. de stat dela drumii de fer orientul ung	83 95	83 25
II emisiune de oblig. de stat dela drumii de fer orient ung	143 25	143 25
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumii de fer orient. ung	91 25	91 50
Impremutal drumurilor de fer ung. Obligațiuă ung. de resemperă- rea pământului	96 75	96 75
Obligațiuă ung. de clausură de sorțire	98 25	98 . .
Obligațiuă urbariale temeșane	98 . .	98 25
Obligațiuă urb. temeș. cu eman- sua de sorțire	98 . .	97 25
Obligațiuă urbariale transivane	97 75	97 25
Obligațiuă urbariale croato-slavo- ne	98 . .	— . .
Obligațiuă ung. de resemperă- rea deșcinii de vin	96 75	96 75
Datorie de stat austriacă în bădăte Datorie de stat în argint	76 65	76 50
Renta de sur austriacă	77 50	77 25
Renta de sur austriacă	94 50	94 25
Sorți de stat dela 1860	131 25	131 . .
Acești de bancă austro-ung.	828 . .	820 . .
Acești de credit austriac	342 69	337 50
Acești de bancă de credit ung.	339 25	339 25
Sorți ungarești cu premii	117 25	117 25
Sorți de regulare Tisei	111 25	111 . .
Scrieri funciari ale institutiunii „Albania“	— . .	93 30
Argint	— . .	— . .
Galbia	5 63	5 62
Na olea	9 53 1/2	9 53
100 marea nemțea	85 65	85 55
London (pe polția de trei luni)	119 95	119 95

Nr. 72. [66] 3-3

CONCURS.

În urma rescriptului consistorial
 din 5 Noemv 1881 Nr. 3178 B. pen-
 tru ocuparea stațiuăi parohiale gr. Or.
 Porcurea de clasa a III-a tractul Gi.

oagiului I. se deschide concurs cu ter-
 min până la 20 Maiu a. c.

Emolumentele sânt:

Dela 87 familii câte una ferdela
 de cucurz sfirmat, câte o di de claca
 și stola ușuată, care la olaltă compu-
 tate în bani dau un venit anual de
 168 fl. 30 cr. v. a.

Suplicele concursuale instruite con-
 form statutului organic și regulamen-
 tului pentru parohii, sânt a se adresa
 până la termenul susindicat oficiului
 protopresbiteral în Hondol.
 Hondol, 3 Aprilie 1882.

În conțelegere cu comitetul parohial:

Vasilin Pipos m. p.
 protopresh.

Publicațiune!

Subserisa promise aceluia care
 va descoperi tribunalului pre fap-
 tatorului omorului lui **Mauritius**
Knöpfler din **Mandra** ai plăti în
 bani gata ca premiu numai decât
200 fl. (două sute de floringi)
 valuta austriacă.

Veduva Fanni Knöpfler
 născ. Fleissig.

[71] 2-3

Nr. 2139 civ. 1882.

[68] 2-3

Publicațiune.

Prin aceasta aduce la cunoștință, că în
 cauza comasării hotarului comunei **Besinuc**
 (*Buzid-Besenyi*), pentru începerea lu-
 crărilor pregătitoare și cu deosebire
 pentru regularea reprezentanței, alegerea in-
 ginerului și preliminară speselor, am fiesat
 ziua de **6 Iunie 1882 la 9 oare inai-**
nte de ameați în fața locului.

La ce trag atențiuă celor interesați
 cu adusul că absența dengoilor nu va îm-
 pedeca procedera.

În numele tribunalului reg. din Elisa-
 betopole 1 Maiu 1882.

(L. S.) Szekely Miklos m. p.
 jude esmit.

Nr. 1426 civ. 1882.

[69] 2-3

Publicațiune.

Pentru tetraactarea petițiunii înaintate
 în privința regulării pădurilor comunale
 nedivisibile de pe hotarul **Deștinu** se fie
 fiescă **ziua de 30 Iunie 1882 la 9 oare a. m.** în
 despărțământul urbarial al
 acestui tribunal, unde sânt invitați a se în-
 fățișa toți cei interesați de obiect cu adu-
 sul, că până la ziua fiesată petițiunea se
 poate vedé în registratura tribunalului și
 că pentru acei cari nu se vor înfățișa se va
 denumi un juriscuator și astfel va své loc
 tetraactarea.

Din ședința tribunalului reg. din Dej
 ținută în 5 Aprilie 1882.

[73] 1-3

Epilepsie. Cel ce suferă de cătrecă (sigur-
 e cîntr) și de nevri, toți câți
 se întorească de boala aceste și caută ajutor și
 sigur, să și procure un necredere broșura dlui **Dr. Boas**.
 Se procură gratis și franco prin

Dr. Boas,
 Paris, Avenue Klöbler, 10.
 Champs-Élysées.

lui Bôla Parlaghi mai nainte firma Brachfeld
 et Wallach München, acum, Paris Avenue Wagram,
 29, i am subtras și oprit espedarea broșurilor mele.

Veduva Anton Drexler,

recomandă și mai departe p. t, public
 depositul de mobile și tapiserie din strada.
 Cisnădiei Nr. 7, cunoscut sub firma

„Anton Drexler“

care încredințată și de aci încolo concu-
 deru deca dnuilui Nicolae Marcu, tapse-
 dier, va conține și în viitoriu cel mai
 bogat asortiment de tot felul de mobile
 pe lângă tetraurile cele mai etine, și va
 va efectul prompt și etin toate lucruri-
 le de tapiserie.

[72] 2-3

Publicațiune.

Tribunalul subseris aduce la cunoștință
 publică, că cerând contele **Arpad Bethlen**
 din **Fachna comasarea** hotarului comu-
 nal al **Lăslăului săsese și Lăslăului**
romănesc se fiescă ziua de tetraactare
 pe **13 Iunie 1882 la 9 oare dimi-**
neață în comuna **Lăslăului săsese**, casa
 comunală, la care tetraactare cei interesați
 se invită pe lângă observare, că cei ab-
 senți se consideră ca învoți cu comasarea
 Tetraactarea o conduce **Szekely Miklos** ju-
 dele esmit.

Din ședința tribunalului reg. din Eli-
 sabetopole ținută în 1 Maiu 1882.

(L. S.)

Nagy m. p., Dr. Iszekutz m. p.,
 președ., notarin.

[74] 1-3

Numai odată
 se ofere o ocaziune așa de
 favorabilă de a procura
 un orologiu excelent cu
 jumetate prețul.

Desfacere grandioasă.

Raporturile politice, care s'au ivit în
 continental Europei, n'au lăsat neatinșă și Elveția.
 Conșcinea a fost emigrarea lucrătorilor în Masara,
 care a periclitat existența fabricilor, și fabrica
 reprezentată de noi, care o cea dinșchi și cea mai
 însemnată fabrică de orologie, a închinat de o cam
 dată fabrica sa, încred înșpându-ne pe noi în vânzarea
 fabricatorilor sale. Aceste așa numitele orologe-
 de-buzunar-înfrumateșe sunt cele mai bune
 de pe lume, sânt foarte elegant gravurate și în-
 frumateșe și luate după sistem american.

Toate orologeile sânt repastate (examinate)
 pe secundă și garanțiate pentru fie-care 5 ani
 Ca dovadă a garanției sigure și a
 solidității celei mai severe, ne obligăm prin
 aceasta în public, că sîntem gata a reprimi
 și schimba fie-care orologiu, ce nu convine.

1000 remontoire de buzunar fără cheie de
 cristă la țoară, cu mecanică de orologie, regulate
 cu acuratăț extra-ordinară pe secundă; afară de
 aceasta aurite prin electro-galvanism, nu dimen-
 șionă cu lanș și medallon etne, prețul de mai
 nainte fl. 25, acum numai fl. 10 20 de unul.
 1000 ancore esemplare de lues din argint, pe
 15 rubinuri cu cadranturi în email, arțator de
 secunde, sticlă laltă de cristă, mai nainte
 cu fl. 21, acum numai fl. 12 25 de unul.
 1000 orologe-cilindri înfrumateșe în capsulă
 de nickel argint, cu sticlă laltă de cristă pe 8
 rubinuri foarte fin repastate, dimenșionă cu lanș
 medillon și etnie de cristă, mai nainte fl. 15;
 acum numai fl. 5 60 de unul.

1000 orologe ancore de argint veritabil de 13
 loși, afară de oficiul monetaric v. pe 18
 rubinuri, probă de aceasta aurite prin electriceitate,
 foarte fin regulate, Orologioele au costat mai
 nainte fl. 27 acum numai fl. 14 40 unul.

1000 orologe remontoire-Washington de bu-
 zunar din argint greu și veritabil de 13 loși
 probă la oficiul c. r. de punciare, ne lângă gă
 fraușe severe repastate pe secundă, cu mechinam
 de nickel așa încât orologioele aceste s'au nimeni
 când lipsă de reparatură. Orologioele aceste
 au costat mai nainte fl. 40 și astăzi se
 capătă cu prețul fabulous de etin numai cu
 fl. 20. Afară de aceasta lângă fie-care orologiu
 se da grătit un lanș, medallon și etnie de cristă

1000 orologe pentru doamne de aur veritabil
 cu fl. 20 rubinuri, mai nainte cu fl. 40
 acum fl. 40.

650 orologe de părete cu încredatură de email
 ilul cel mai fin și cu mechinam de smat, mai
 nainte cu fl. 8 acum cu fl. 3 75 unul repastat.

650 orologe deosebite de aparat de larmă,
 foarte fin regulate, aplicabile și ca orologe pe
 masa de seris, mai nainte fl. 12 acum numai
 fl. 4 30.

650 pendule de lucru foarte fin de sclăntir în
 etnie înalte gale de lemn de țoare în fie-care
 o optă și regulată fie pe secundă, foarte
 frumoșe și imponente; de oare-cu un astfel
 de orologiu și în 20 de ani mai are preț îndoi-
 tesc în raport cu astfel de orologi din niel o
 familie, mai cu samă pentru că astfel de piesă
 de cabinet este decor în fie-care locuință. Oro-
 loagele aceste costau mai nainte fl. 35, acum
 numai fabulous preț excepțional de etin de
 fl. 15 75 unul.

Comandă de aște-va orologe pendule are
 să aduce și o arună.

Adresa:

Desfacere de orologe
 a
Fabricii de orologe Fromm.
 Viena Rothenburgstrasse Nr. 9, Partare.